

Spolupráce Norského institutu veřejného zdraví a Kliniky adiktologie 1. LF UK a VFN v Praze v rámci projektu „Vývoj a pilotní ověření regionálního vzdělávacího modulu prevence duševního onemocnění dětí a dospívajících s důrazem na rizikové chování“ – základní informace

Svetlana Skurtveit

e-mail | SvetlanaOndrasova.Skurtveit@fhi.no

Folkehelseinstituttet, Oslo, Norsko

Spolupráce mezi Norským institutem veřejného zdraví (NIPH) v Oslu a Klinikou adiktologie 1. LF UK a VFN v Praze začala před více než 10 lety. Prvně byla navázána mezi prof. Romanem Gabrhelíkem a prof. Svetlanou Skurtveit a prvním společným projektem byla spolupráce v rámci grantu Ministerstva zdravotnictví, který se věnoval problematice užívání nelegálních návykových látek těhotnými ženami a důsledků tohoto užívání na narozené děti. Několik vědeckých publikací jsme na toto

téma publikovali v uznávaných vědeckých časopisech. Náš další společný projekt (rovněž v rámci grantu Ministerstva zdravotnictví ČR) se věnuje pacientům, kteří podstupují udržovací léčbu opioidy, a zabýváme se analýzou dat a jejich rozdíly v úmrtnosti a psychologické a somatické komorbiditě v České republice, Norsku a Dánsku v této oblasti.

Prvotní myšlenka na spolupráci na projektu „Vývoj a pilotní ověření regionálního vzdělávacího modulu prevence duševního onemocnění dětí a dospívajících s důrazem na rizikové chování“ vznikla v období epidemie koronaviru. Projekt oficiálně začal v roce 2021 a bude ukončen na konci ledna 2024. Jsme hlavním partnerem projektu, a proto považujeme za vhodné o naší instituci uvést alespoň základní informace.

O NORSKÉM INSTITUTU VEŘEJNÉHO ZDRAVÍ

Norský institut veřejného zdraví [Folkehelseinstituttet, dále jen „FHI“ (www.fhi.no/en/)] byl založen v lednu 2002 jako vládní agentura zodpovědná Ministerstvu zdravotnictví a pečovatelských služeb a má přibližně

Obrázek 1 | Sídlo FHI v norském Oslu

1 100 zaměstnanců. FHI je odpovědný za poskytování datových souhrnů a systematických přehledů založených na výzkumu zdravotnictví v rámci témat, jako jsou infekční nemoci, fyzické a duševní zdraví, environmentální faktory ovlivňující zdraví (např. zneužívání návykových látek, tabáku, výživa a fyzická aktivita), provádění opatření na podporu zdraví v populaci a také globální zdravotní problémy. Kromě toho FHI provádí zdravotní dohled a výzkum s cílem poskytnout vládě, zdravotnickým službám a široké veřejnosti relevantní informace o prevenci předemtných onemocnění a podpoře veřejného zdraví.

FHI zodpovídá za správu 10 ze 17 národních zdravotnických registrů a spravuje jednu ze dvou největších norských biobank v síti Biobank Norway. Rovněž spravuje data z norských regionálních zdravotních studií. FHI rovněž spolupracuje s WHO, EU, EEA a jejími sesterskými institucemi, univerzitami, dalšími organizacemi a zdravotnickými úřady v zemích s nízkými a středními příjmy v otázkách globálního zdraví.

FHI se skládá z pěti divizí: i) duševní a fyzické zdraví, ii) zdravotní služby, iii) kontrola infekčních onemocnění a environmentálního zdraví, iv) klima a environmentální zdraví a v) údaje o zdraví a digitalizace. Spolupráce na tomto projektu probíhá v rámci první divize – duševního a tělesného zdraví.

Divize duševního a fyzického zdraví disponuje kompetencemi a znalostmi v oblastech užívání látek (zneužívání), duševního zdraví a fyzického zdraví, včetně nepsychických nemocí. Poskytuje meziinstitucionální odborné znalosti týkající se souhrnů znalostí v oblasti veřejného zdraví, zátěže nemocí, analýzy a hodnocení dopadů ve vztahu k veřejnému zdraví. Hlavním cílem divize je zjišťovat prevalenci těchto onemocnění a rizikové faktory významné pro jejich rozvoj, stejně jako příčiny a důsledky těchto onemocnění, a tím poskytnout vědecký základ pro zdravotní politiku, včetně návrhu, implementace a hodnocení preventivních opatření. Základem této činnosti jsou epidemiologické metody. Metodologická odbornost divize navíc zahrnuje použití národních zdravotnických registrů, longitudinálních zdravotních průzkumů a kohort a také biologického materiálu z národních biobank. Divize má několikaleté zkušenosti s koordinací a řízením rozsáhlých mezioborových výzkumných spoluprací na více pracovištích, a to jak na národní, evropské, tak i mezinárodní úrovni.

PROFIL PRACOVNÍKŮ FHI ZAPOJENÝCH DO PROJEKTU

Senior Researcher Jasmina Burdzovic, Ph.D., je profesorkou výzkumu na Katedře alkoholu, tabáku a drog v oboru psychiatrické epidemiologie a medicíny závislostí. Je zapojena do několika projektů využívajících údaje ze zdravotních průzkumů shromážděných od dětí a mládeže.

Obrázek 2 | Projektové jednání J. Šejvla a S. Skurtveit v budově institutu

Profesorka a vedoucí výzkumná pracovnice Svetlana Skurtveit, Ph.D., je farmakoepidemioložka. Na FHI je vedoucí výzkumnou pracovnící na oddělení chronických nemocí a zaměřuje se na užívání návykových látek, jako jsou benzodiazepiny a opioidy. Ve svém výzkumu využívá data z národních zdravotnických registrů v kombinaci s daty z různých zdravotních průzkumů. Vede projekt „Prevence opioidní epidemie v Norsku: Zaměření na léčbu chronické bolesti (POINT)“ financovaný Norskou výzkumnou radou (<https://www.med.uio.no/klinmed/english/research/projects/point-prevence-opioidni-epidemie-v-Norsku/>).